System polityczno-gospodarczy w opiniach mieszkańców wsi

SPIS TREŚCI

Wstęp.
Rozdział I. Pojęcia podstawowe
1.1 Pojęcie podmiotowości politycznej
1.2 Pojęcie postawy i postawy politycznej.
1.3 Pojęcie przedsiębiorczości.
1.4 Pojęcie transformacji i restrukturyzacji.
Rozdział II. Wieś i rolnictwo w perspektywie procesu transformacji.
2.1 Pojęcie rozwoju społeczno-gospodarczego
2.2 Zmiany w gospodarstwach rolnych po wprowadzeniu zasad gospodarki rynkowej
2.3 Sprawność rolnictwa polskiego a rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich
2.4 Infrastruktura i demograficzne uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich
2.5 Lokalne bariery rozwoju przedsiębiorczości.
2.6 Rola samorządu lokalnego i administracji terenowej a rozwój przedsiębiorczości i podmiotowości politycznej.
Rozdział III. Empiryczne podstawy pracy
3.1 Cel i metodyka badań
3.2 Istota bazy Access.
3.3 Charakterystyka terenu badań.
3.4 Charakterystyka badanej populacji.
Rozdział IV. Ocena obecnego systemu społeczno-politycznego
4.1 Uczestnictwo ludności wiejskiej w życiu politycznym
4.2 Postawy polityczne mieszkańców wsi..
4.3 Dostęp do wartości społecznie pożądanych.
Rozdział V. Ocena nowo powstałej kategorii przedsiębiorców.
5.1 Przedsiębiorcy w opiniach mieszkańców wsi.
5.2 Struktura wydatków pochodzących z prowadzenia działalności gospodarczej.

5.3 Nowa kategoria przedsiębiorców – próba porównania z innymi regionami kraju
Zakończenie.
Bibliografia.

Wstęp

Po systemie realnego socjalizmu Rzeczpospolita Polska odziedziczyła gospodarkę scentralizowaną, nierynkową, zdominowaną przez sektor państwowy, z niewymienialną walutą oraz zdeformowanymi cenami i płacami. Ograniczenia nałożone na sektor prywatny uniemożliwiały rozwój gospodarki. Polityka rolna nastawiona była na powiększenie gospodarstw państwowych i petryfikowała niewydajne i rozdrobnione rolnictwo prywatne. Brak specjalistów w takich dziedzinach, jak marketing, konsulting, bankowość oraz nowoczesna księgowość i rachunkowość spowodowały niedorozwój w wielu dziedzinach usług.

Powszechnie obserwowanym zjawiskiem w naszym kraju jest małe zaangażowanie mieszkańców wsi w zachodzące procesy transformacji i ich bardzo wolne przystosowanie się do wymogów gospodarki rynkowej. Proces integracji z Unią Europejską rodzi liczne obawy, a szanse stwarzane przez politykę Rządu wobec wsi są przez dużą część społeczności wiejskiej wykorzystywane w zbyt małym stopniu. Duże zróżnicowanie w tym zakresie powoduje nierówny rozwój poszczególnych regionów w Polsce, a kryzys obejmuje znaczną część obszarów wiejskich.

Polscy przedsiębiorcy do 1989 roku musieli zmagać się, z lansowaną przez ówczesną władzę, teorią o wyższości gospodarki socjalistycznej nad kapitalizmem w rozwoju gospodarczym kraju. Mimo, iż cywilizowany świat dawno przekonał się, że jedynie słuszną drogą rozwoju gospodarczego kraju jest wolny rynek, kierowany prawidłami niewidzialnej ręki, w Polsce dopiero ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej wywołała rozwój i eksplozję przedsiębiorczości. Była to wówczas najbardziej wolnościowa ustawa na świecie, regulująca prowadzenie działalności gospodarczej i legalizowała przedsiębiorczość Polaków. Dzięki niej w oszałamiającym tempie powstały blisko dwa miliony prywatnych przedsiębiorstw. Było to możliwe dzięki tej regulacji oraz równoczesnemu załamaniu się dotychczasowej wiary w moc sprawczą państwa i odrodzeniu się wiary we własne nieograniczone możliwości. Nigdy dotąd w

historii obywatele nie korzystali z takiej wolności zarówno politycznej, jak i ekonomicznej.

Ograniczenie przez lata możliwości autentycznego samoorganizowania się pracowników, wykazywania się organizacyjną i produkcyjną innowacyjnością, inicjatywą i inwencją wytworzyło postawy bierne i roszczeniowe, a także oczekiwania, że „ktoś" pomoże, umożliwi, załatwi, przydzieli. Takie postawy i oczekiwania wzmacniał system polityczny, który nie tylko był represyjny, ale też nie zezwalał na wolne wybory, rzeczywistą wielopartyjność, wolność słowa i tym podobne swobody obywatelskie.

Ważnym czynnikiem przemian transformacyjnych na wsi jest wyzwanie dostosowania polskiego rolnictwa do rynku europejskiego w związku z aspiracjami włączenia się Polski do struktur Unii Europejskiej. Rolnictwo polskie stoi dziś w obliczu integracji z wysoko rozwiniętym i subsydiowanym rolnictwem krajów Zachodu. Szanse tej integracji uzależnione są od tempa przeprowadzania procesów dostosowawczych, które odbywają się na wielu płaszczyznach. Płaszczyzną odniesienia dla porównań sytuacji w Polsce i krajach Unii są warunki życia ludności wiejskiej, osiągnięte standardy bytowania i poziom dobrobytu.

Rolnictwo dla Polski jest działem gospodarki o znaczeniu szczególnym. Wynika to z bardzo dużego, jak na europejskie warunki, poziomu zatrudnienia (w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie pracuje 27,3% ogółu zatrudnionych), przy czym rolnictwo nie jest w stanie zapewnić pełnego zatrudnienia wszystkim pracującym w tym dziale gospodarki.

Modernizacja rolnictwa, obejmująca całość przemian strukturalnych, związana jest także z przemianami całej wsi, rodzin rolniczych i społeczności wiejskich. Dotyczy to również zmiany charakteru wsi i osiedli wiejskich. Wieś przejmuje nowe, odmienne funkcje, odbiegające od tradycyjnego oblicza. Przejmowanie przez tradycyjną wieś nowych funkcji jest procesem złożonym i długotrwałym. Występuje ono jako skutek, a jednocześnie przyczyna przemian strukturalnych w rolnictwie. Przemiany strukturalne powodują zmniejszenie siły roboczej w rolnictwie, zaś przejmowanie przez wieś nowych funkcji, coraz liczniejszych i bardziej wyspecjalizowanych, przyspiesza przemiany strukturalne, powodując przymus stałego lub częściowego odchodzenia od rolnictwa. Podstawowym warunkiem ożywienia rozwoju obszarów wiejskich jest kreowanie i pobudzanie, mimo wszelkich trudności, szeroko rozumianej przedsiębiorczości na wsi i w

rolnictwie.

Rozwój ten powinien stać się podstawowym kierunkiem działania w rozwiązaniu szybko narastającego na wsi problemu bezrobocia, w tym także ukrytego. Bezrobotni na wsi mają znacznie mniejsze szanse zatrudnienia niż w mieście nie tylko ze względu na „szczupłość" rynku pracy, ale także, na brak informacji, poradnictwa, niskie wykształcenie, niewielkie możliwości przekwalifikowania się, niskie środki finansowe itd. W tej sytuacji dużego znaczenia nabiera tworzenie lokalnych warunków sprzyjających ograniczaniu bezrobocia przez rozwój różnych form przedsiębiorczości. Choć przedsiębiorczość na wsi i w rolnictwie może przejawiać się spontanicznie, samorzutnie, to jednak jej dynamiczny, zintegrowany rozwój nie jest możliwy bez umiejętnego kreowania i wspierania ze strony samorządów terytorialnych oraz instytucji i organizacji różnego szczebla, odpowiedzialnych za rozwój regionów. Dodatkowym wyzwaniem jest przymus szybkiego dostosowania się gospodarki, w tym rolnictwa, do warunków europejskiego rynku rolnego, związany z włączeniem się Polski do Unii Europejskiej.

Celem polityki ekonomicznej państwa powinna być budowa sprawnej gospodarki, która tworzyłaby maksymalną liczbę produktywnych miejsc pracy. Powstające bezrobocie jawne było konsekwencją funkcjonowania całej gospodarki, skutkiem odejścia od starego systemu i zapoczątkowania – w bardzo trudnych warunkach wewnętrznych i zewnętrznych – nowego procesu tworzenia gospodarki rynkowej. Kolejnym celem tej polityki powinna być generalna przebudowa centralnego systemu władzy i jego relacji do społeczeństwa oraz zasadniczych mechanizmów politycznych, reforma systemu gospodarczego i mechanizmów regulujących procesy gospodarcze oraz reforma samorządowa – jako pierwsza faza przebudowy struktur administracyjnych państwa i decentralizacji. U podstaw każdego z tych przedsięwzięć tkwiła możliwość eliminacji barier podmiotowości jednostek i grup społecznych w innym zakresie.

W pierwszym przypadku szło o możliwość suwerennego kształtowania losów i modelu państwa przez społeczeństwo i konstytuujące go grupy, w oparciu o rozwiązania prawne i instytucjonalne wzorowane na współczesnych demokracjach zachodnich.

W drugim przypadku chodziło o usunięcie instytucjonalnych i prawnych barier aktywności ekonomicznej, coraz dotkliwiej odczuwanych przez ludzi wobec

postępującej niewydolności zetatyzowanej gospodarki.

W trzecim zaś, o stworzenie ram prawnych i instytucjonalnych, w których możliwe byłoby podmiotowe kształtowanie najbliższego otoczenia społecznego przez jednostki i grupy tworząc poziom mikrostruktury społecznej. Rozwiązania te miały stworzyć warunki prawne i instytucjonalne wykluczające w przyszłości zinstrumentalizowanie zasadniczych segmentów życia społecznego przez jedno centrum polityczne oraz wyznaczać ramy autonomii wewnętrznej zbiorowości grup społecznych i instytucji. Szczególnie źle wyglądają standardy podmiotowości przeciętnych mieszkańców miast i gmin. Proces kształtowania się nowych wzorów adaptacji do zmienionych warunków społecznych i instytucjonalnych przebiega dużo wolniej, a dla jego przyspieszenia przydatne mogą być specjalne programy społeczne i edukacyjne nakierowane na odblokowanie barier podmiotowości tkwiących w samych społecznościach lokalnych.

Przemiany, jakie nastąpiły w nowym systemie politycznym i gospodarczym wpłynęły na gruntowne przeobrażenie środowisk wiejskich. Reforma rynkowa przyniosła nieoczekiwane trudności dla wsi i rolnictwa. Do głównych problemów można zaliczyć: brak środków finansowych koniecznych do inwestowania, zbyt wysokie odsetki od kredytów bankowych oraz trudności ze zbytem produkcji rolnej.

Praca prezentuje wyniki badań przeprowadzone w latach 1993-1997, w ramach programu naukowego „Cooperation in Science and Technology with Central and Eastern European Countries" COST, finansowanego przez Unię Europejską, dotyczącego przemian na wsi i w rolnictwie pod wpływem procesów transformacyjnych.

Praca została podzielona na dwie części: teoretyczną i empiryczną. Rozdział pierwszy dotyczy najbardziej ogólnych i podstawowych zagadnień związanych z transformacją ustrojową, dotyczących sfer podmiotowości politycznej i przedsiębiorczości. Rozdział drugi stanowi przegląd literatury przedmiotu z uwzględnieniem badań dotyczących postaw i sympatii politycznych mieszkańców wsi. Opisano w nim zmiany w gospodarstwach rolnych po wprowadzeniu zasad gospodarki rynkowej, sytuację rolnictwa polskiego i jego demograficzne uwarunkowania oraz rozwój przedsiębiorczości. W trzecim rozdziale pracy zaprezentowano metody badań, zmienne i wskaźniki oraz przyjęte hipotezy badawcze. Scharakteryzowano również badany teren oraz badaną populację.

Część druga napisana została na podstawie wyników badań przeprowadzanych metodą wywiadu kwestionariuszowego, w którym zawarta jest ocena obecnego systemu politycznego i dostępu do wartości społecznie pożądanych oraz nowo powstałej kategorii przedsiębiorców. Dokonano również porównania uzyskanych wyników z wynikami badań przeprowadzonymi w innych regionach Polski pod kątem dostępu do wartości społecznie pożądanych. Pracę kończy ocena nowo powstałej kategorii przedsiębiorców, zaprezentowano wyniki badań i przedstawiono ich analizę, w celu postawienia wniosków.

Liczba stron	100
Nazwa Szkoły Wyższej	Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Rodzaj pracy	magisterska
Rok oddania	2003

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!